Lisämäärärahan myöntäminen vuodelle 2026 arjen ja vapaa-ajan toimialalle / Att bevilja ett tilläggsanslag för år 2026 för sektorn för vardag och fritid

Arjen ja vapaa-ajan valiokunta / Utskottet för vardag och fritid 24.11.2026

273/02.02.01/2025

Valmistelija / Beredare: toimialajohtaja / sektordirektör Jukka Pietinen, jukka.pietinen(at)sipoo.fi

Työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajeneminen

Julkisten työvoimapalveluiden uudistuksen (TE-uudistus 2025) seurauksena kuntien vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta laajeni merkittävästi 1.1.2025 alkaen. Kunnat osallistuvat nykyisin työmarkkinatuen lisäksi myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan rahoittamiseen. Työmarkkinatuki ja pe-ruspäiväraha yhdistyivät keväällä 2026 yleistueksi.

Kunnan rahoitusosuus kasvaa työttömyyden pitkittyessä seuraavasti:

- 1–100 etuuspäivää: kunnan rahoitusosuus 0 %
- 101–200 etuuspäivää: kunnan rahoitusosuus 10 %
- 201–300 etuuspäivää: kunnan rahoitusosuus 20 %
- 301–400 etuuspäivää: kunnan rahoitusosuus 30 %
- yli 400 etuuspäivää: kunnan rahoitusosuus 40 %

Tämän vuoksi erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden kasvu lisää kunnan kustannuksia merkittävästi, vaikka työttömien kokonaismäärässä tapahtuisi vain vähäisiä muutoksia. Kela laskuttaa kunnille kuuluvat rahoitusosuudet kuukausittain.

Kunnan velvollisuus osallistua työttömyysetuuksien rahoitukseen perustuu lakiin työttömyysetuuksien rahoituksesta (555/1998). Lain 8 §:n mukaan työttömyysetuuksien menot rahoitetaan valtion osuuden lisäksi etuudensaa-jan kotikunnan rahoitusosuudella. Kuntien rahoitusvastuuta laajennettiin edelleen 1.1.2025 voimaan tulleella lakimuutoksella (963/2024).

Vuoden 2026 talousarvion lähtökohdat

Vuoden 2026 talousarviota valmisteltaessa työttömyysetuuksien kuntaosuuksien määräraha perustui oletukseen, että työttömyyden sekä erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden kehitys pysyy vuoden 2025 toteutuneella tasolla tai paranee hieman. Talousarvion laadinnassa olettiin, että kansantalouden kasvu parantaa työllisyystilannetta ja sen myötä pienentää kunnan maksuosuutta.

Talousarviossa ei ennakoitu sellaista pitkäaikaistyöttömyyden kasvua, joka olisi siirtänyt merkittävän määrän henkilöitä korkeampien kuntaosuusportai-den piiriin. Koska uusi rahoitusmalli oli ollut käytössä vasta yhden vuoden ajan, käytettävissä ei ollut riittävää historiallista vertailutietoa kuntaosuuk-sien todellisen kustannuskehityksen arvioimiseksi.

Työllisyysmenojen ylitys vuonna 2026

Työttömyyden kehitys Sipoon kunnassa sekä työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajeneminen ovat kasvattaneet kunnalle aiheutuvia lakisääteisiä kustannuksia vuonna 2026 ennakoitua enemmän. Erityisesti pitkäaikais-työttömyyden kasvu on lisännyt kunnan maksuosuuksia, koska uusi rahoi-tusmalli painottaa aiempaa enemmän työttömyyden keston vaikutusta kun-tien kustannusvastuuseen.

Toimialan mahdollisuudet kattaa menoylitys

Arjen ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2026 talousarvion toteutumista on arvioitu yhteistyössä toimialan ja kunnan talouspalveluiden kanssa. Arvion perusteella toimialan omat palvelut toteutuvat pääosin talousarvion mukaisesti, mutta toiminnasta ei synny sellaisia säästöjä, joilla työllisyyspalveluiden menoylitys voitaisiin kattaa vaarantamatta palveluiden toteuttamista. Vastaavasti toimialan toimintatuotot eivät yli siinä määrin, että niillä kyettäisiin kattamaan ko. menot edes osittain.

Kokonaisarvioina voidaan todeta, että arjen ja vapaa-ajan toimialan talousarvioon varatut määrärahat eivät riitä kattamaan Kelan laskuttamia työttömyysetuuksien kuntaosuuksia vuoden loppuun saakka. Toimialan ja kunnan taloushallinnon yhteisen arvion mukaan työttömyydestä aiheutuvat kus-tannukset ylittävät talousarvion noin 500 000 eurolla.

Esittelijä / Föredragande

Toimialajohtaja, arki ja vapaa-aika / Sektordirektör, vardag och fritid
Pietinen Jukka

Ehdotus / Förslag

Arjen ja vapaa-ajan valiokunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että arjen ja vapaa-ajan toimialalle myönnetään 500 000 euron lisämääräraha kattamaan talousarvion ylittävät työttömyysetuuksista aiheutuvat lakisääteiset menot.

Utskottet för vardag och fritid beslutar föreslå för kommunstyrelsen och vidare för fullmäktige att ett tilläggsanslag på 500 000 euro beviljas för sektorn för vardag och fritid för att täcka de lagstadgade kostnader för arbetslöshetsförmåner som överskrider budgeten.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Liitteet / Bilagor